

ב"ה

קובץ לימוד

שיעורי חומש, תהלים, תניא
רמב"ם, לוח היום-יום

יום שני

ט"ז טבת ה'תשע"ט

מפתח כללי

- (א) שיעור יומי חומש ..... ג
- (ב) שיעורי תהלים ..... ז
- (ג) שיעורים בספר התניא (מוגה) ..... ט
- (ד) "היום יום" ..... י

שיעורי רמב"ם

- (ה) ג' פרקים ליום ..... יא
- (ו) פרק אחד ליום ..... יז
- (ז) ספר המצוות ..... יט

מה שנוהגים שלא ללמד בניתל, שמעתי מאדני אבי מורי ורבי
[הרש"ב] הטעם, שהוא כדי שלא להוסיף חיות. פעם אמר אדני אבי
מורי ורבי [הרש"ב]: מתמידים אלו ששמונה השעות הללו [שלא
לומדים] 'נוגע' להם בנפש - אינני מחבב. והוא רק עד חצות לילה.
(היום יום י"ז טבת)

הוצאה לאור:

טל': +972 (0)8-8502771
www.chazak.co.il
kovetz@chazak.co.il

כל הזכויות שמורות © All rights Reserved

שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בחוברת זו אסור בהחלט.

אין להעתיק, לצלם, לתרגם או לאחסן במאגר מידע אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

מתוך חומש רש"י

פרשת - א - שני

אונקלוס

יח ויקרא מלכא דמצרים לחינתא
 ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה
 ותחיינן את הילדים: יט ותאמרן המילדות
 אל פרעה כי לא כנשים המצרית
 העברית כייחיות הנה בטרם תבוא
 אלהן המילדות וילדו: כ וייטב אלהים
 למילדת וירב העם ויעצמו מאד:
 כא ויהי כייראו המילדת את האלהים
 ויעש להם בתים: כב ויצו פרעה לכל עמו
 לאמר כל הבן הילוד

א שני יח ויקרא מלך מצרים למילדות
 ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה
 ותחיינן את הילדים: יט ותאמרן המילדות
 אל פרעה כי לא כנשים המצרית
 העברית כייחיות הנה בטרם תבוא
 אלהן המילדות וילדו: כ וייטב אלהים
 למילדת וירב העם ויעצמו מאד:
 כא ויהי כייראו המילדת את האלהים
 ויעש להם בתים: כב ויצו פרעה לכל עמו

לאמר כל הבן הילוד

פירוש רש"י בשילוב רציף של פסוקי התורה

השארית" (דברי הימים ב לו) דנבוראדן – הגלה
 את השארית, "ויפן זנב אל זנב" (שופטים טו) –
 הפנה הזנבות זו לזו. כל אלו לשון הפעיל את
 אחרים, וכשהוא מדבר בלשון ויפעל, הוא
 נקוד הי"ד בחיר"ק, כגון: (ויקרא ט) "וייטב
 בעיניו" – לשון הוטב, וכן: "וירב העם" –
 נתרבה העם, "ויגל יהודה" – הגלה יהודה,
 "ויפן פה וכה" – פנה לכאן ולכאן. ואל
 תשיבני: וילך, וישב, וירד, ויצא, לפי שאינן
 מגזרתן של אלו, שהרי הי"ד יסוד בהן: ירד,
 יצא, ישב, ילך – יו"ד אות שלישית בו. וייטב
 אלהים למילדת • מהו הטובה? (כא) ויהי
 כייראו המילדת את האלהים ויעש להם
 בתים: פירש"י וכו' ויעש להם בתים • בתי
 כהנה ולויה ומלכות שקרויין בתים: "ויבן את
 בית ה' ואת בית המלך", כהנה ולויה מיוכבד,
 ומלכות ממורים, כדאיתא במסכת סוטה •
 (שם) • (כב) ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל
 הבן הילוד היארה תשליכוהו וכל הבת
 תחיון: פירש"י וכו' לכל עמו • אף עליהם גזר, יום

שני (יח) ויקרא מלך מצרים למילדת
 ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחיינן
 את הילדים: (יט) ותאמרן המילדת אל
 פרעה כי לא כנשים המצרית העברית
 כייחיות הנה בטרם תבוא אלהן המילדת
 וילדו: פירש"י • כי חיות הנה • בקיאות
 כמילדות. תרגום מילדות חיתא. ורבותינו
 דרשו: (סוטה ושמות רבה) הרי הן משולות לחיות
 השדה, שאינן צריכות מילדות. והיכן משולות
 לחיות? – "גור אריה", "זאב יטרף", "בכור
 שורו", "אילה שלוחה", ומי שלא נכתב בו, הרי
 הכתוב פוללן, "ויברך אותם". ועוד פתיב:
 (יחזקאל ט) "מה אמר לביא" • (כ) וייטב אלהים
 למילדת וירב העם ויעצמו מאד: פירש"י •
 וייטב • הטיב להן, וזה חלוק בתיבה שיסודה
 ב' אותיות, ונתן לה וי"ד בראשה, כשהיא
 באה לדבר בלשון ויפעל, הוא נקוד הי"ד
 בציר"י שהוא קמץ קטן (או בסגול שהוא פתח קטן)
 כגון: "וייטב אלהים למילדות", "וירב בבת
 יהודה" (איכה ב) – הרבה תאניה, וכן: "ויגל את

הַיְאֲרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ וְכָל-הַבֵּת תִּחְיוּן: פ
ב « וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת-
 בֵּת-לְוִי: ג וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרֶא
 אֹתוֹ כִּי-טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנָהוּ שְׁלֹשָׁה
 יָרְחִים: ד וְלֹא-יִכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ וַתִּקַּח-
 לוֹ תִּבְתָּ גִמְא וַתַּחְמְרָהּ בַּחֲמֹר וּבִזְפַּת
 וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת-הַיֶּלֶד וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַל-
 שֵׁפֶת הַיָּאֵר: ה וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק
 לְדַעָה מַה-יַּעֲשֶׂה לוֹ: ו וַתֵּרֶד בֵּת-פְּרַעֲהַ
 לְרַחֵץ עַל-הַיָּאֵר וַנַּעֲרֹתֶיהָ הִלְכֹת עַל-יַד

למימר כל ברא דיתיליד
 ליהודאי פנהרא תרמנה וכל
 ברמא תקימון: א ואזל גברא
 מדבית לוי ונסיב ית בת לוי:
 ב ועדיאת אתמא וילידת בר וחזת
 יתה ארי טב הוא ואטמרמה
 תלתא ירחין: ג ולא יכילת עוד
 לאטמרותה ונסיבת לה תבוטא
 דגומא וחפתה בחמרא ובזפתא
 ושויאת בה ית רביא ושוייתה
 פינערא על פיף נהרא:
 ד ואתעפדת אמתה מרחיק
 למידע מה יתעבד לה: ה ונחתת
 בת פרעה למסחי על נהרא

הי"א בלי מפיך

פירוש רש"י בשילוב רציף של פסוקי התורה

מֵטוֹב הוּא וַתִּצְפְּנָהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים: פִּיכְשִׁי»
 כִּי טוֹב הוּא • כִּשְׁנוּלֵד, נִתְמַלֵּא הַבַּיִת כְּלוֹ
 אוֹרָה (סוּטָה שֵׁם) • (ג) וְלֹא-יִכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ
 וַתִּקַּח-לוֹ תִּבְתָּ גִמְא וַתַּחְמְרָהּ בַּחֲמֹר וּבִזְפַּת
 וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת-הַיֶּלֶד וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַל-שֵׁפֶת
 הַיָּאֵר: פִּיכְשִׁי» וְלֹא יִכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ • שְׁמִנּוּ
 לָהּ הַמַּצְרִיִּים מִיּוֹם שֶׁחֲזָרָהּ. וְהִיא יִלְדָתוֹ
 לְשֵׁשֶׁה חֳדָשִׁים וַיּוֹם אֶחָד, שֶׁהִיִּלְדָת לְשִׁבְעָה
 יוֹלְדָת לְמִקְטָעִין וְהֵם בְּדָקוֹ אַחֲרֶיהָ לְסוּף ט'.
 גִּמְא • גָּמִי בְּלִשׁוֹן מִשְׁנָה, וּבְלַע"ז יוֹנְק"ו, וְדָבָר
 רַךְ הוּא וְעוֹמֵד בְּפִנֵּי רַךְ וּבְפִנֵּי קִשָּׁה. בַּחֲמֹר
 וּבִזְפַּת • זַפַּת מִבְּחוּץ וְטִיט מִבְּפְנִים, כְּדִי שֶׁלֹּא
 יִרִיחַ אוֹתוֹ צְדִיק רִיחַ רַע שֶׁל זַפַּת. וַתִּשֶׂם
 בְּסוּף • הוּא לִשׁוֹן אָגֶם, רוֹשִׁי"ל בְּלַע"ז, וְדוּמָה
 לוֹ: (ישעיה יט) "קָנָה וְסוּף קָמְלוֹ". (ד) וַתִּתְצַב
 אַחֲתוֹ מֵרַחֵק לְדַעָה מַה-יַּעֲשֶׂה לוֹ:
 (ה) וַתֵּרֶד בֵּת-פְּרַעֲהַ לְרַחֵץ עַל-הַיָּאֵר
 וַנַּעֲרֹתֶיהָ הִלְכֹת עַל-יַד הַיָּאֵר וַתֵּרֶא אֶת-

שְׁנוּלֵד מִשָּׁה, אָמְרוּ לוֹ אֲצִטְגִּינִי: הַיּוֹם נוֹלָד
 הַמוֹשִׁיעַ, וְאִין אָנּוּ יוֹדְעִים אִם מִמַּצְרִים אִם
 מִיִּשְׂרָאֵל, וְרוֹאִין אָנּוּ שְׁסוּפוֹ לְלִקּוֹת בְּמִים.
 לְפִיכָף גָּזַר אוֹתוֹ הַיּוֹם אַף עַל הַמַּצְרִיִּים,
 שֶׁנֶּאֱמַר: "כָּל הַבֶּן הַיְלוּד", וְלֹא נֶאֱמַר הַיְלוּד
 לְעִבְרִים, וְהֵם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים שְׁסוּפוֹ לְלִקּוֹת
 עַל מֵי מְרִיבָה. (א) וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח
 אֶת-בֵּת-לְוִי: פִּיכְשִׁי» וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי •
 פְּרוּשׁ הָיָה מִמִּנְהָ מִפְּנֵי גְזֵרַת פְּרַעֲהַ, (וַחֲזַר וּלְקַחְתָּ.
 וְזֶהוּ "וַיֵּלֶךְ", שֶׁהָלַךְ בְּעֵצַת בְּתוֹ, שֶׁאִמְרָה לוֹ: גְּזֵרְתָּ קִשָּׁה מִשֶּׁל
 פְּרַעֲהַ: אִם פְּרַעֲהַ גָּזַר עַל הַזְּכָרִים, וְאִתָּה גַם כֵּן עַל הַנְּקִיבוֹת. בְּרִש"י
 יִשׁוֹ) וְהִחְזִירָהּ, וְעָשָׂה בָּהּ לְקוּחִין שְׁנַיִם. וְאִף
 הִיא נִהְפְּכָה לְהִיּוֹת נַעֲרָה, וּבֵת ק"ל שָׁנָה הִיְתָה,
 שְׁנוּלְדָה בְּבֹאָה לְמַצְרִים בֵּין הַחֹמוֹת, וּמֵאֲתָם
 וְעָשָׂר שְׁנַיִם נִשְׁתַּהוּוּ שָׁם, וְכִשְׁנִיְצָאוּ, הָיָה מִשָּׁה
 בֶּן שְׁמוֹנִים שָׁנָה. אִם כֵּן, כִּשְׁנִתְעַבְּרָה מִמִּנְהָ
 הִיְתָה בֵּת מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וּקוֹרָא אוֹתָהּ בֵּת לְוִי •
 (ב) וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי-

ועולימתהא מהלכן על פיך
 נהרא וחזת נת תבומא כגו יצרא
 ואושטת נת אמתה ונסבתה:
 ויפתחת וחזת נת רביא והא
 עולימא בכי וחסת עלוהי
 ואמרת מבני יהודאי הוא דין:
 וואמרת אחתה לבת פרעה
 האיזיל ואקרי ליה אתתא
 מינקתא מן יהודיתא ותוניק ליה
 נת רביא: ח ואמרת לה בת פרעה
 איזילי ואזלת עולימתא וקרת נת
 אמה דרביא: ט ואמרת לה בת
 פרעה אוכלי נת רביא הדין
 ואונקיהי לי ואנא אתן נת אנרד

היאר ותרא אתהתבה בתוך הסוף
 ותשלח אתאמתה ותקחה: ו ותפתח
 ותראהו אתהילד והנהנער בכה
 ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים
 זה: ו ותאמר אחתו אלבתפרעה
 האלף וקראתי לך אשה מינקת מן
 העברית ותינק לך אתהילד:
 ח ותאמר לה בתפרעה לכי ותלך
 העלמה ותקרא אתאם הילד:
 ט ותאמר לה בתפרעה היליכי את

הילד הזה והינקהו לי ואני אתן אתשכרך ותקח האשה הילד

פירוש רש"י בשילוב רציף של פסוקי התורה

העברים זה: פ"כ"י < ותפתח ותראהו • את
 מי ראתה? - הילד, זהו פשוטו. ומדרשו:
 שראתה עמו שכינה (שמות רבה. סוטה שם) • והנה
 נער בוכה • קולו כנער. (ז) ותאמר אחתו
 אלבתפרעה האלף וקראתי לך אשה
 מינקת מן העברית ותינק לך אתהילד:
 פ"כ"י < מן העבריות • מלמד שהחזירתו על
 מצריות הרבה לינק, ולא ינק, לפי שהיה עתיד
 לדבר עם השכינה (שמות רבה. סוטה שם) •
 (ח) ותאמר לה בתפרעה לכי ותלך
 העלמה ותקרא אתאם הילד: פ"כ"י < ותלך
 העלמה • הלכה בזריות ועלמות, כעלם •
 (ט) ותאמר לה בתפרעה היליכי את
 הילד הזה והינקהו לי ואני אתן אתשכרך
 ותקח האשה הילד ותניקהו: פ"כ"י <
 היליכי • נתנבאה ולא ידעה מה נתנבאה: הי

התבה בתוך הסוף ותשלח אתאמתה
 ותקחה: פ"כ"י < לרחץ על היאר • סרס
 המקרא ופרשהו: "ותרד בת פרעה על היאר,
 לרחץ בו". על יד היאר • אצל היאר, כמו:
 (שמואל ב ד') "ראו חלקת יואב על ידי", והוא
 לשון יד ממש שיד האדם סמוכה לו. ורבותינו
 דרשו: (סוטה שם) הולכות לשון מיתה, כמו:
 (בראשית כה) "הנה אנכי הולך למות", הולכות
 למות, לפי שמחו ביה, והפתוב מסייעו, כי למה
 לנו לכתב "ונערותיה הולכות"? • את אמתה •
 את שפחתה, ורבותינו דרשו לשון יד, אבל
 לפי דקדוק לשון הקדש היה לו להנקד
 אמתה, מ"ם דגושה, והם דרשו את אמתה,
 את ידה, ונשתרבה אמתה אמות הרבה (סוטה
 שם) • (ו) ותפתח ותראהו אתהילד והנה
 נער בכה ותחמל עליו ותאמר מילדי

וַתִּנְקָהּ: וַיִּגְדַּל הַיָּלֶד וַתִּבְאֶהוּ לְבַת־
פְּרָעָה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתָהוּ:

וּנְסִיבָת אַתְתָּא יְת רַבִּיא
וְאוֹנְקָתָהּ: י וְרַבִּיא רַבִּיא וְאַיְתִיתָהּ
לְבַת פְּרָעָה וְהָיָה לָהּ לְבָר וּקְרַת
שְׁמָהּ מֹשֶׁה וְאַמְרַת אָרִי מִן מִיָּא
שְׁחַלְתָּהּ: יא וְהָיָה בְיוֹמֵיָא הָאֵלֶּוּן

פירוש רש"י בשילוב רציף של פסוקי התורה

רַבִּים", שָׂאלוּ הִיא מִמְחַבְרַת מֶשֶׁ, לֹא יִתְכַן
לוֹמֵר מְשִׁיתָהּ, אֲלֵא הַמִּשְׁוֹתֶיהָ, כְּאֲשֶׁר
יֹאמֵר מִן קָם - הַקִּימוֹתֶי, וּמִן שָׁב - הַשִּׁיבוֹתֶי,
וּמִן בָּא - הַבִּיאוֹתֶי, אוֹ מְשִׁיתָהּ, כְּמוֹ: (זכריה ג)
"וּמְשִׁיתִי אֶת עוֹן הָאָרֶץ". אָבֵל מְשִׁיתִי אֵינִי
אֲלֵא מִגְזַרְת תִּיבָה שְׁפַעַל שְׁלָה מִיֶּסֶד בְּה"א
בְּסוֹף הַתִּיבָה, כְּגוֹן: מְשִׁהָ, בְּנָהּ, עֲשָׂהָ, צְנָהּ,
פְּנָהּ, כְּשִׁיבָא לוֹמֵר בְּהֶם פְּעַלְתִּי, תִּבְאֵהוּ הִי"ד
בְּמִקּוֹם ה"א, כְּמוֹ: עֲשִׂיתִי, בְּנִיתִי, פְּנִיתִי,
צִוִּיתִי.

שְׁלִיכִי (שְׁמוֹת רַבָּה. סוּטָה שֶׁם) • (י) וַיִּגְדַּל הַיָּלֶד
וַתִּבְאֶהוּ לְבַת־פְּרָעָה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתָהוּ:
פִּיט"י • מְשִׁיתָהוּ • כְּתַרְגוּמוֹ: שְׁחַלְתָּהּ - וְהוּא
לְשׁוֹן הוֹצָאָה בְּלִשׁוֹן אֲרָמִי כְּמִשְׁחַל בְּנִיתָא
מִחֻלְבָּא. וּבְלִשׁוֹן עֵבְרִי מְשִׁיתָהּ, לְשׁוֹן
הַסִּירוֹתֶי, כְּמוֹ: (יהושע א) "לֹא יְמוּשׁ", "לֹא
מְשׁוּ", כִּי חִבְרוּ מִנְחָם, וְאַנִּי אוֹמֵר שְׂאֵינִי
מִמְחַבְרַת מֶשֶׁ וַיְמוּשׁ, אֲלֵא מִגְזַרְת מְשִׁהָ וּלְשׁוֹן
הוֹצָאָה הוּא, וְכֵן: (שְׁמוֹת ב כב) "יְמַשְׁנִי מִמַּיִם

שיעור תהילים יום שני ט"ז לחודש

יש לומר בכל יום אחר תפילת שחרית שיעור תהלים כפי שמתחלק לימי החודש

ק"ז.

מזמור משני פסוקים רמו על ימות המשיח וישראל בתפירתם ולכן הללויה כולם כי אז כולם יקראו בשם ה' :

א הללו את־יהוה פלג־גוים שִׁבְחוּהוּ פלג־
הָאֱמוּנִים: ב פִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסָדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה
לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

ק"ח.

בו יסופר גדול הבטחון שהיה לרוד והרבה תהלות להשיי שקיים לנו מה שהבטיח אותנו:

א הוֹדוּ לַיהוָה פִּי־טוֹב פִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ:
ב יֹאמְרוּ־נָא יִשְׂרָאֵל פִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: ג יֹאמְרוּ־נָא
בֵּית־אֱהֲרֹן פִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: ד יֹאמְרוּ־נָא יְרֵאִי
יְהוָה פִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: ה מוֹן־הַמַּצַּר קָרָאתִי יְהוָה
עָנְנִי בְמִרְחַב יָהּ: ו יְהוָה לִי לֹא אִירָא מִה־יַּעֲשֶׂה
לִי אָדָם: ז יְהוָה לִי בַעֲזָרִי וְאֲנִי אִרְאֶה כְּשֹׁנְאֵי:
ח טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטַח בְּאָדָם: ט טוֹב
לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטַח בְּגִדְיָבִים: י פִּלְג־גוֹיִם סִבְבוּנִי
בְּשֵׁם יְהוָה פִּי אֲמִילֵם: יא סִבְבוּנִי גַם־סִבְבוּנִי בְּשֵׁם
יְהוָה פִּי אֲמִילֵם: יב סִבְבוּנִי כְּדַבְּרִים דַּעְכוּ כְּאֵשׁ

קוֹצִים בְּשֵׁם יְהוָה פִּי אֲמִילֵם: יג דָּחָה דְחִיתִנִּי
לְנֶפֶל וַיְהִי עֲזָרְנִי: יד עֵינֵי וּמִרְתַּי יְהוָה וַיִּהְיֶינִי
לִישׁוּעָה: טו קוֹל | רִנָּה וַיִּשְׁעָה בְּאֹהֲלֵי צִדִּיקִים
יְמִין יְהוָה עֲשֶׂה חֵיל: טז יְמִין יְהוָה רֹמְמָה יְמִין
יְהוָה עֲשֶׂה חֵיל: יז לֹא־אֲמוֹת כִּי־אֲחִיהָ וְאִסְפָּר
מַעֲשֵׂי יְהוָה: יח יִסַּר יִסְרָנִי יְהוָה וְלִפְנוֹת לֹא נִתְנַנְנִי:
יט פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צִדִּיק אֲבֹאֲבֶם אוֹדָה יְהוָה:
כ וְהִשְׁעַר לַיהוָה צִדִּיקִים וַיָּבֹאוּ בּוֹ: כא אֲוֹדָה פִּי
עֲנִיתִנִּי וַתִּהְיֶינִי לִישׁוּעָה: כב אֲבֹן מֵאֶסוּס הַבּוֹנִים
חֵיתָה לְרֹאשׁ פִּנְהָ: כג מֵאֵת יְהוָה הִתְהַוְּתָה זֹאת הִיא
נִפְלְאוֹת פְּעִינֵינוּ: כד וְהִזְהִיִּים עֲשֶׂה יְהוָה נְגִילָה
וְנִשְׂמָחָה בּוֹ: כה אֲנָא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא אֲנָא יְהוָה
הַצְּלִיחָה נָא: כו בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה בְּרַכְנוּכֶם
מִבֵּית יְהוָה: כז אֵל | יְהוָה וַיֵּאָר לָנוּ אֶסְרוּ־חַג
פְּעֻבָּתִים עַד־קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: כח אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדָה
אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ: כט הוֹדוּ לַיהוָה פִּי־טוֹב פִּי לְעוֹלָם
חֲסָדוֹ:

ט"ז לחודש - יום שני

ע"ב.

זה המזמור אמר אסף להקדוש ברוך הוא על ששפך המתו על עצים ואבנים, מ"מ אמר במר נפשו ומאונן ומקונן על החורבן הגדול ואיך הקדוש ברוך הוא התאפק במקום שישראל לא היו רשאים לילך רק מכהן גדול ביום הכפורים לבד ועכשיו שועלים הלכו בה:

א מְזֻמָּר לְאֶסֶף אֱלֹהִים בְּאוֹ גוֹיִם | בְּנַחֲלַתְךָ
מִמָּאוּ אֶת־הֵיכַל קִדְשְׁךָ שָׁמוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם לְעַיִם:
ב נִתְּנוּ אֶת־נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם
כְּשֶׁר חֲסִידֶיךָ לַחִיתוֹ־אֲרָץ: ג שִׁפְכוּ דַמָם | כְּפָיִם
סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִין קוֹבְרֵי: ד הֵינִינוּ חֲרָפָה
לְשִׁכְנוּנוּ לְעַג וְקָלָם לְסִבְבוֹתֵינוּ: ה עַד־מָה יְהוָה
תִּאֲנַף לְנִצַּח תִּבְעַר פְּמוֹ־אֵשׁ קִנְאֶתְךָ: ו שִׁפְךָ
חֲמַתְךָ אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלְכוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: ז פִּי אֲכַל אֶת־יַעֲקֹב
וְאֶת־נֹהוּ הַשָּׁמוּ: ח אֶל־תּוֹכְרֵנוּ לָנוּ עֹנֵת רֵאשִׁנִים
מִהָר וּקְדַמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ פִּי דְלוֹנוּ מֵאֵד: ט עֲזָרְנוּ |
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַד־דָּבַר כְּבוֹד־שִׁמְךָ וְהִצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שִׁמְךָ: י לְמָה | יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם

אֵיךָ אֱלֹהֵיהֶם וַיִּדַע בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָם־
עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ: יא תְּבֹא לְפָנֶיךָ אֲנֶקֶת אִסִּיר בְּגִדְךָ
זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתָה: יב וְהִשָּׁב לְשִׁכְנוּנוּ
שִׁבְעָתַיִם אֶל־חִיקֶם חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְוּ אֲדָנִי:
יג וְאֲנַחְנוּ עִמָּךְ | וְצִאן מִרְעִיתֶךָ נוֹדָה לְךָ לְעוֹלָם
לְדוֹר וָדוֹר נִסְפָּר תִּהְלֶתְךָ:

פ.

תפלה נוראה שיתקרב הקדוש ברוך הוא עצמו לישראל כמו שהיה מקדם:
א לְמַנְצַח אֶל־שְׁשֻׁנִים עֲדוֹת לְאֶסֶף מִזְמוֹר:
ב רָעָה יִשְׂרָאֵל | הַאֲזִינָה נְהַג כְּצִאן יוֹסֵף יֵשֵׁב
הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה: ג לְפָנַי אֶפְרַיִם | וּבְנִימֹן וּמְנַשֶּׁה
עוֹרְרָה אֶת־גְּבוּרַתְךָ וּלְכָה לִישְׁעָתָה לָנוּ: ד אֱלֹהִים
הַשִּׁיבְנוּ וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה: ה יְהוָה אֱלֹהִים
צְבָאוֹת עַד־מִתִּי עֲשֵׂתָ בְּתַפְלַת עִמָּךְ: ו הֵאֲכִילְתָם
לֶחֶם דַּמְעָה וְתִשְׁקְמוּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: ז תִּשְׁיַמְנוּ
מִדוֹן לְשִׁכְנוּנוּ וְאֵיבֵינוּ וְלַעֲגוּלָמוֹ: ח אֱלֹהִים

שיעורי תהלים – יום שני – ט"ז לחודש

צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנוּיָךְ וּנְוֹשְׁעָה: א גִּפְן
 מִמְצֵרִים תִּסְיַע תִּגְרֹשׁ גּוֹיִם וּתְמַטֶּעָה: ב פְּנִית לַפְּנִיָּה
 וּתְשַׁרֵּשׁ שְׂרָשִׁיָּה וּתְמַלֵּא אֶרֶץ: א כָּסוּ הָרִים צִלָּה
 וְעִנְפֶיהָ אֲרוֹז־אֵל: ב תִּשְׁלַח קִצְרֶה עֲדָיִם וְאֵל־
 זָהָר וּנְקוּתֶיהָ: ג לְמַה פָּרַצְתָּ גְדֵרֶיהָ וְאֲרוֹתֶיהָ
 כָּל־עֲבָרֶיךָ: ד יִכְרַסְמֶנָּה חֲזִיר מִיַּעַר וְזִיז שְׂדֵי
 יִרְעָנָה: ה אֱלֹהִים צְבָאוֹת שׁוּב נָא הִבַּט מִשְׁמַיִם
 וּרְאֵה וּפְקֹד גִּפְן זֹאת: ו וְכִנֵּה אֶשְׁרֵנִטְעָה יְמִינֶךָ
 וְעַל־פִּן אֲמַצְתָּה לָךְ: ז שְׂרָפָה כְּאֵשׁ כְּסוּחָה
 מִגִּיעַרְתָּ פְּנוּיָךְ יִאֲבֹדוּ: ח תְּהִי־רִיךְ עַל־אִישׁ יְמִינֶךָ
 עַל־כֹּף־אָדָם אֲמַצְתָּ לָךְ: ט וְלֹא־נִסּוּג מִפְּקֹד תִּחְיִינוּ
 וּבִשְׂמֹךְ נִקְרָא: י יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו
 הָאֵר פְּנוּיָךְ וּנְוֹשְׁעָה:

הָאֵר פְּנוּיָךְ וּנְוֹשְׁעָה:

פ.א.

זה המזמור אמרו בבה"מ בר"ה שנעשה בזה היום כמה נסים לישראל:
 א לְמַנְצָח | עַל־הַגְּתִית לְאֶסֶף: ב הַרְנִינוּ
 לְאֱלֹהִים עֲוִינוּ הֲרִיעוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג שְׂאוּ־זְמֶרָה
 וּתְגִי־תֶף בְּגוֹר נְעִים עִם־נְבִל: ד תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ
 שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לַיּוֹם חֲגֹנוּ: ה כִּי חָק לְיִשְׂרָאֵל הוּא
 מוֹשַׁע לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ו עֲדוּת | בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ
 בַּצֵּאתוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁפְתַּי לֹא־יִדְעוּתִי אֲשַׁמְעֶה:
 ז הַסִּירוּתִי מִסְּבֵל שְׁכַמוֹ כְּפִיו מִדּוֹד תַּעֲבֹרְנָה:
 ח בַּצֵּרָה קִרְאתָ וְאַחֲלַצְךָ אֲעַנְךָ בְּסֹתֵר רַעַם

פ.ב.
 בזה המזמור מבואר מוסר גדול על אותן הדיינים שמעוותין דין דל ויתום
 ונושאים פני עשירים ולוקחים שוחד ועושין עצמן כאלו לא ידעו ולא
 יבינו את הדין:

א מוֹזְמוֹר לְאֶסֶף אֱלֹהִים נֶצֶב בַּעֲדַת־אֵל
 בְּקִרְבֵּי אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: ב עַד־מָתַי תִּשְׁפְּטוּ־עוֹל וּפְגַי
 רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ־סֵלָה: ג שְׁפֹטוּ־דָל וַיִּתּוֹם עֵינִי וְרֹשׁ
 הַצַּדִּיקוֹ: ד פִּלְטוּ־דָל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוֹ:
 ה לֹא יִדְעוּ | וְלֹא יִבִּינוּ בַחֲשֵׁכָה יִתְהַלְכוּ אֲמוֹטוֹ
 כָּל־מוֹסְדֵי אֶרֶץ: ו אֲנִי־אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
 עֲלוּזִין כָּלְכֶם: ז אֲכֹן כְּאָדָם תְּמוֹתוֹן וּכְאֶחָד
 הַשְּׂרִים תִּפְלוּ: ח קוֹמָה אֱלֹהִים שִׁפְטָה הָאָרֶץ
 כִּי־אַתָּה תִּגְהַל בְּכָל־הַגּוֹיִם:

יום שני ט"ז טבת

מורה שיעור לשנה מעוברת: מעמ' טו, וצדיק שאינו גמור... עד עמ' 30, לא ייתון הכא וכו'

וצדיק שאינו גמור, הוא שאינו שונא אחרת הסמרא אחרת בתכלית השנאה, – שאינו שונא את ה"סטרא אחרא", הקליפות הרוחניות, תכלית שנאה, ולכן אינו מואם גם כן כרע – בתאוות ובתענוגים הגופניים, בתכלית. – במדה הגדולה ביותר, וכל שאין השנאה והמאוס בתכלית, על כרחך נשאר איזה שמץ אהבה ותענוג לשם, – לרע, ולא הוסרו "הכנדים הצואים" לגמרי מכל וכל, – "בגדים צואים" – היצר הרע, תאוות העולם הזה, עדיין לא

הוסרו מכוח הנפש הבהמית שמקליפת

"נוגה", הנקרא גם הוא "רע". ולכן לא

נהפך לטוב ממש, מאחר שיש לו

איזה אחיזה עדין ב"כנדים הצואים",

– שכוח התאוה היה לבוש בהם. אלא

– מדוע, אם כך, אין הוא מרגיש ברע

כלל? ומדוע אין מעט רע זה בא לידי

ביטוי בתאוות וכדומה? שהוא – אותו

מעט רע, כמל במעוטו וכלא השיב, –

לגבי הטוב אין רע זה נחשב כלל. ולכן

נקרא צדיק ורע – כפוף וכמל – לו.

– "ורע – לו", הרע "נתן" לו, לצדיק,

ולשליטתו, מפני שהטוב שבו הוא הרוב.

ועל כן – מעט הרע שבו, רומז שגם

אהבתו לה' אינה בתכלית, – שכן, אם

האהבה היתה במדתה העליונה ביותר,

היתה משפיעה על הרע להיחפך לגמרי

לטוב. ולכן נקרא צדיק שאינו גמור.

– וכאמור, מצינים התארים "גמור"

ו"אינו גמור" את מדריגת אהבתו,

כלומר, ביחס ל"ועשה טוב", והתארים "וטוב לו" ו"רע לו" – ביחס ל"סור מרע" – עד כמה נהפך הרע לטוב. והנה, מדרגה

זו – "צדיק שאינו גמור" ו"צדיק רע לו", מתחלקת לרבעות מדרגות – המתבטאות, כענין בחינת מעוט הרע הנשאר

– איכות אותו מעט רע שנשאר בצדיק, מאחת יסודות הרעים, – יש שנשאר בו מיסוד המים, ויש – מיסוד

האש, וכך הלאה. כן הן שונות זו מזו בכמות הרע שנשאר ובמידת ביטולו לטוב. יש אשר הרע שנשאר בו הוא במדה קצת

גדולה יותר, אלא שהוא "בטל בששים", הטוב גדול פי ששים מן הרע, כך שהרע בטל בששים, כי אין טעמו נרגש כלל.

אך, יש גם, שהרע שנשאר הוא פחות מחלק הששים, וביטולו לטוב הוא "ביטול באלף", אחד כנגד אלף, או יותר מכך:

וכענין פטולו במעוטו בששים על דרך משל, או באלף ורבעה וכיצא על דרך משל. – במדת הביטול לטוב,

בששים, באלף, ברבעה וכדומה, תלוי השוני הקיים במדריגותיו של הצדיק שאינו גמור, והן הם בחינת צדיקים הרפים

שככל הדורות, – אותם צדיקים שהם בבחינת "צדיק שאינו גמור", כדאיתא בגמרא – כמו שאנו מוצאים בגמרא:

דתמניסר אלפי צדיקי קיימי קמיה תקדוש ברוך הוא. – שמונה עשר אלף צדיקים קיימים לפני הקב"ה. כל כך הרבה

מדריגות בצדיקים, אך כל אלה בדרגת "צדיק שאינו גמור". אך על מעלת צדיק גמור, הוא שאמר רבי שמעון בן

יוחאי: – מחבר הזוהר: "ראיתי בני עליה והם מועטים כו'", – "בני עליה" – אלה שדרגתם נעלה ביותר, והם

מועטים, שלכן נקראים "בני עליה", – מפני שמהפכין הרע – לטוב, ומעלים אותו לקדושה, כדאיתא בזהר

ליקוטי אמרים

וצדיק שאינו גמור

הוא שאינו שונא הס"א בתכלית השנאה ולכן אינו

מואם ג"כ ברע בתכלית וכל שאין השנאה והמאוס

בתכלית ע"כ נשאר איזה שמץ אהבה ותענוג לשם

ולא הוסרו הבגדים הצואים לגמרי מכל וכל ולכן לא

נהפך לטוב ממש מאחר שיש לו איזה אחיזה עדיין

בבגדים הצואים אלא שהוא כמל במיעוטו וכלא חשיב

ולכן נקרא צדיק רע כפוף ובטל לו. ועל כן גם אהבתו

לה' אינו בתכלית ולכן נקרא צדיק שאינו גמור. והנה

מדרגה זו מתחלקת לרבעות מדרגות כענין בחי' מיעוט

הרע הנשאר מאחת מארבע יסודות הרעים ובענין

ביטולו במיעוטו בששים עד"מ או באלף ורבעה וכיצא

עד"מ והן הם בחי' צדיקים הרבים שבכל הדורות

כדאיתא בגמ' דתמניסר אלפי צדיקי קיימי קמיה הקב"ה

אך על מעלת צדיק גמור הוא שאמר רשב"י ראיתי בני

עליה והם מועטים כו' שלכן נקראים בני עליה שמהפכין

הרע ומעלים אותו לקדושה כדאיתא בזהר בהקדמה

"שיעורים בספר התניא" — פרק ז — יום שני ט"ז טבת

בְּהַקְדָּמָה⁷, – כמו שכתוב ב"הקדמה" של ספר ה"זוהר", שְׂכַשְׂרֵצָה רַבִּי חֵיָא לְעֵלוֹת לְהִיכַל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, – "היכלו" של רבי שמעון בר יוחאי, משמעו מקומה של מדריגת "צדיק גמור", שְׁמַע קְלָא נְפִיק וְאָמַר: – שמע קול היוצא ומכריז: "מֵאֵן מְנַבֵּן דִּי חֲשׂוּכָא מְהַפְּכֵן לְנַהוּרָא וְטַעְמִין מְרִירוּ לְמִתְקָא עַד לָא יִיתוּן הַכָּא" וכו': – מי מכם שהפך את חושך העולם לאור של קדושה, ואת הטעם המר (של נפשו הבהמית ויצרו הרע) הפך לתענוג ולמתיקות (הקדושה). לפני שהגיע לבאן – יכול להיכנס לבאן.

הרי, ש"צדיק גמור" הוא זה שמהפך את החושך לאור, הוא מעלה את הנפש הבהמית לאור הקדושה. להלן, מוסיף רבנו הזקן טעם נוסף על מה שצדיקים בסוג נעלה יותר, נקראים "בני עליה"⁸:

לִיקוּטֵי אַמְרִים

שכשרצה רבי חייא לעלות להיכל ר"ש בן יוחאי שמע קלא נפיק ואמר מאן מנבון די חשוכא מהפכן לנהורא וטעמין מרירו למיתקא עד לא ייתון הכא וכו':

7. חלק א ד, א. 8. הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ב' הטעמים על סוג א': טעם א' כנגד התואר צדיק גמור; טעם ב' כנגד התואר (צדיק) וטוב לו".

היום יום

יום חמישי	טז טבת	ה'תש"ג
<p>שיעורים. חומש: ויחי, חמישי עם פירש"י. תהלים: עט"פב. תניא: וצדיק שאינו . . . 30 הכא וכו'.</p>		
<p>דער צ"צ האָט געזאָגט ר' הענדל'ן אויף יחידות: זוהר איז מרומם דעם נפש, מדרש איז מעורר דאָס האַרץ, און תהלים מיט טרערען וואשט אויס די כלי.</p>		

ה'צמח צדק" אָמַר לְר' הַעֲנַדְל' בְּיַחֲדוּת: "זוהר" – מְרוֹמֵם אֶת הַנֶּפֶשׁ, "מְדַרְשׁ" – מְעוֹרֵר אֶת הַלֵּב, וְתַהֲלִים בְּדַמְעוֹת – מְדִיחַ אֶת הַכְּלִי.

שיעור רמב"ם מסלול שלושה פרקים ליום מתוך משנה תורה השלם מהדורת בלכתך בדרך

הלכות נזירות

שיעור קטו
ג פרקים ליום

פֶּרֶק ו

שיעור 343
פרק אחד ליום

א. נזיר ששתה יין, ואכל יוצא מן הגפן – אפלו ימים רבים – אינו סותר [=מבטל] מימי נזירותו, אפלו יום אחד; וכן אם גלח מעוט שער ראשו, בין בשגגה בין בנדון. נתגלח רב ראשו – בין בתער, בין כעין תער ולא נשאר מן השערות כדי לכף ראשו לעקרו, בין בנדון בין בשגגה, אפלו גלחהו לסטים [=שוודים] באנס – הרי זה סותר שלשים יום, עד שיהיה לו פָּרַע; ואחר כך מתחיל למנות.

ב. כיצד? נדר נזירות מאה יום, ולאחר עשרים יום נתגלח רב ראשו – הרי זה שוהה שלשים יום, עד שיירבה שער ראשו, ואחר השלשים יום, מונה שמונים יום תשלוש ימי נזירותו; וכל אותם השלשים יום – כל הקדוּקָי (=מנהיג) נזירות עליו, אלא שאין עולין לו מן המניין.

ג. נזיר שנטמא – בין בנדון בין בשגגה, ואפלו טמאהו גויים באנס – סותר הכל, ומגלח תגלחת טמאה, ומביא קרבנות טמאה, ומתחיל למנות ימי נזירות, שנאמר³⁰: "והימים הראשונים פלו". ואפלו נטמא ביום מלאת [=ימים] ימי נזרו בסוף היום, סותר הכל.

ד. נטמא אחר יום מלאת, שהוא יום הבאת קרבנות טהרה אלו לא נטמא – סותר שלשים יום בלבד. וכיצד יעשה? מביא קרבנות טמאה כשיטהר, ומגלח תגלחת טמאה; ומתחיל למנות נזירות שלשים יום, ומגלח תגלחת טהרה, ומביא קרבנות טהרה. ואם נטמא אחר שנזרק עליו אחד מן הדמים [של הקרבנות] – אינו

סותר כלום, אלא מביא שאר קרבנות טהרה שלו כשיטהר.

ה. נטמא ביום שלאחריו, שהוא יום שראוי לגדל שער אלו גלח אחר מלאת – הרי זה אינו סותר כלום, ואף על פי שעדין לא גלח; שהרי שלמה הנזירות וכל הנטפל לה [=הקשור אליה].
ו. נטמא ביום שנדר, או בשני – אינו סותר, אלא משלים עליהם אחר שביא קרבנו, שנאמר³¹: "והימים הראשונים פלו", עד שיהיו שם ימים ראשונים. לפיכך, אם נטמא משלישי והלאה – סותר כל הקודמין.

ז. נדר בנזיר, והוא טמא מת – חלה עליו נזירות; ואם נטמא פעם אחרת, או שטה יין, או גלח – לוקה. ואם שטה בטמאתו כמה ימים – אין עולין לו, עד שיטה שלישי ושביעי, ויטבל בשביעי. ויום שביעי שלו, עולה לו ממנין ימי נזירות, לזה שנדר והוא טמא; אבל נזיר טהור שנטמא, אינו מתחיל למנות אלא מיום השמיני והלאה.

ח. מי שנדר והוא בבית הקברות, נזירות חלה עליו; ואפלו שטה שם כמה ימים – אין עולין לו, ולוקה על שהיטו שם. ואם התרו בו שלא יזיר שם, אינו מגלח שערו כשיצא משם; ואם נטמא שם בבית הקברות באחת מן הטמאות שהנזיר מגלח עליהן, אינו מגלח ואינו מביא קרבן טמאה.

ט. נכנס לשם בשדה תבה ומגדל [=מתקנים סגורים – וקובל שם מזירות], וכא חברו ופרע עליו את המעזיבה [=הנג] ונטמא – אף • על פי ששהה שם, אינו לוקה [כי בניסוחו אינו בר חיוב]; אבל מכין אותו מפת מרדות [=מלקות מדרבנן], אם שטה.

י. יצא • מבית הקברות, ושטה ימים וחזר

במה דברים אמורים? שנטמא פעם שנייה קדם שביא קרבנות טמאה הראשונה; ואף על פי שנתאחר כמה ימים אחר טהרתו קדם הבאת חטאתו, ונטמא באותן הימים – אינו מביא אלא קרבן אחד.

אבל אם נטמא וטהר והביא חטאתו, ונטמא פעם שנייה אחר שהביא חטאתו – אף על פי שעדין לא הביא אשמו ועולתו, חייב בקרבנות אחרות.

טז. נזיר שגלח תגלחת טהרה, ואחר כך נודע שטמא היה בתוך ימי נזרו – אם בטמאה ידועה נטמא – סותר הכל, ומביא קרבנות טמאה, ומגלח תגלחת טמאה, ומונה נזירות אחרת, ומביא קרבנות טהרה.

ואם בטמאת הטהום נטמא, אינו סותר; ודבר זה, הלכה מפי הקבלה. **יז.** ואם עד שלא נזרק עליו אחד מן הדמים, נודע שהוא טמא – בין בטמאה ידועה, בין בטמאת הטהום – סותר הכל; נודע לו אחר שזנרק אחד מן הדמים – אף על פי שלא גלח, הואיל וטמאה שאינה ידועה היא, אינו סותר.

יח. איזו • היא טמאת הטהום? כל שאין אדם מכירה, אפלו בסוף העולם. ולא אמרו טמאת הטהום אלא למת (שלא נדבח) בלבד; אבל הרוג (מדי אדם) – לא, שהרי ידע בו זה שהרגו. **יט.** נמצא המת גלוי, אין זו טמאת הטהום. נמצא משקע בקרקעית מערה והמים על גביו, הרי זו טמאת הטהום שאינה ידועה; היה טמון בתוך או בצורות (אבנים), הרי זו טמאת הטהום שאינה ידועה; היה טמון במים באפלה ובנקיקי הסלעים, אינה טמאת הטהום (כי אינו מוסתר כראוי).

כ. נזיר שנטמא במת, וירד וטבל במערה, והביא קרבנות טמאה, ומונה נזירות וגלח תגלחת טהרה, ואחר כך נודע שמת היה משקע בקרקעית המערה כשיירד לטבל – אף על פי שהיא טמאה שאינה ידועה – סותר הכל,

ונכנס – אין אותן הימים עולין לו. יצא והזהר וטבל וטהר, ומונה ימים מנזירותו, וחזר לבית הקברות – הרי אותן הימים שמנה עולין לו; ואפלו נכנס ביום שמיני שלו, הרי שביעי שלו עולה לו מן המנין. ואם נטמא שם אחר ששכנס, באחת מן הטמאות שהנזיר מגלח עליהן – מביא קרבן טמאה, וסותר הימים הקודמין, ומגלח תגלחת טמאה.

יא. תגלחת טמאה ביצד היא? נזיר שנטמא באחת מן הטמאות שהוא מגלח עליהן, הרי זה מזה עליו בשלישי ובשביעי, ומגלח שער ראשו בשביעי, וטובל בשביעי אחר ההזיה כדרך כל טמאי מת, ומעריב שמשו (מחכה לערב); ומביא קרבנותיו בשמיני – והן שתי תורים או שני בני יונה, אחד לעולה ואחד לחטאת, וכבש בן שנתו לאשם. וסותר כל הימים הקודמין, ומתחיל למנות נזירותו; ואם גלח בשמיני, מביא קרבנותיו בו ביום.

יב. מאימתי מתחיל למנות? משביא חטאתו; אבל עולתו ואשמו, אין מעכבין אותו מלמנות. **יג.** הרי שהזהר בשלישי ושביעי ולא טבל, ונתאחר כמה ימים – כשיטבל, יעריב שמשו, ויביא קרבנותיו למחר.

טבל והעריב שמשו, ואחר קרבנותיו – אינו מתחיל למנות עד שביא חטאתו; אבל עולתו ואשמו אין מעכבין אותו, כמו שבארנו.

יד. כשמגלח הנזיר תגלחת טמאה – אינו צריך לגלח (על יד) פתח המקדש, ולא להשליך שערו על האש (שתחת סיר בישול הקרבן). ובין שגלח במדינה (מחוץ להר הבית) או במקדש, שערו אסור בהנהגה וטעון קבירה; ואפרו אסור, כאפר כל הנקברין. והמגלח במקדש – אם השליכו תחת דוד האשם, יצא.

טו. נזיר שנטמא טמאות הרבה – בין שלא התרו בו על כל אחת ואחת, בין שהתרו בו על כל אחת ואחת – אינו מביא על טמאותיו אלא קרבן אחד.

למת (מוות טבעי) בלבד – להוציא הרוג, שהרי חסר דמו.

ד. קברו שני מתים באחד (יחיד), או שגזזו שפרו או צפרניו וקברום עמו, או אשה עברה שמתה ונקברה ועברה במעיה – אין הרקב שלהן מטמא; וכן אם טחן המת עד שנעשה רקב, אינו מטמא – עד שירקוב מאליו.

טחן את המת, והניח עפרו עד שהרקוב כלו, או שהרקוב כשהוא חי, ומת והרקוב הכל – הרי זה ספק; ואם נטמא לרקב זה, הוא ספק טמא. וכן אם נטמא ברבע (הקב) עצמות הבאות משדרה, או מן הגלגלת באהלן – הרי זה ספק טמא.

ה. כל אלו השתים עשרה טמאות שמנינו – אם נגע נזיר באחת מהן, או נשאה, או האהיל הנזיר עליה, או האהילה הטמאה על הנזיר, או הנה הנזיר ואחת מן הטמאות האלו באהל אחד – הרי זה מגלח תגלחת טמאה, ומביא קרבן טמאה, וסותר את הכל; חוץ מן הרקב, שאינו מטמא במגע – שאי אפשר שיגע בכלו, שהרי אינו גוף אחד; אבל אם נשאו, או נטמא באהל – מגלח.

ו. וכן נזיר שנגע בעצם המת, אפלו עצם כשעורה, או נשאו – הרי זה מגלח עליו, ומביא קרבנות טמאה, וסותר את הקודמין; ואין עצם אחד מטמא באהל.

אבל אם נטמא בגוש (אדמה) ארץ העמים (ח'ו"ז) או בשדה שנתרש (בה) קבר (שהיה) בתוכה שהן מטמאין במגע ובמשא, או שהאהיל עליו (על תמיר) ועל (יחיד עם) אחת משתים עשרה (הדברים שמוטמאים – לעיל ח"ב, כגון) השריגים (ענפים) היוצאים מן האילנות, או הפרעות (אבנים בולטות) היוצאות מן הגדר, או משה או גמל וכיוצא בו, או שננטמא באהל רבע עצמות שאין בהן לא רב בגין ולא רב מגין, או שננטמא ברביעית דם מן המת שהיא מטמא

מפני שהחזק לטמאה, וחזקת הטמא טמא, עד שיטהר ודאי. ירד להקר (=להתקור) – הרי זה טהור, עד שידע שנגע; נמצא המת צף על פני המים – הרי זה בחזקת טמא, שחזקתו שנגע בזה שהוא צף.

שיעור 344 פרק ז
פרק אחד ליום

א. יש טמאות מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן, ולא סותר את הקודמין, ואף על פי שננטמא בהן טמאת שבועה; לפי שלא נאמר בו "וכי יטמא לנפש", אלא "וכי ימות מת עליו"³² – עד שיטמא בטמאות שהן מעצמו של מת (מגופו), ואחר כך יביא קרבנות טמאה, ויגלח תגלחת טמאה, ויפלו כל הימים הראשונים.

ב. ואלו טמאות מן המת שהנזיר מגלח עליהן: על הנפל, ואפלו לא נתקשרו אבריו בגדידן; ועל פזית מבשר המת; ועל פזית נצל (ומבאר בהמשך); ועל עצמות שהן רב מגין העצמות, אף על פי שאין בהן רבע הקב (=שם של מידה); ועל עצמות שהן רב בנינו של מת, ואף על פי שאין בהן רבע הקב; ועל חצי קב עצמות, אף על פי שאין בהן לא רב בנינו ולא רב מגינו, וכל העצמות יהיו משל מת אחד, לא משני מתים; ועל השדרה הבאה ממת אחד; ועל הגלגלת של מת אחד; ועל אבר מן המת הבא ממת אחד, ועל אבר מן החי מאדם אחד – שיש עליהן בשר הראוי לעלות בו ארוכה (=להביא) בחי; ועל חצי לג (=שם מידה) דם הבא ממת אחד; ועל מלא חפנים רקב המת. איזה הוא נצל? זה בשר המת שנמוח ונעשה לחה סרוחה. ג. ואין רקב המת מטמא, עד שיקבר ערם בארון של שיש ויהיה פלו שלם. חסר ממנו אבר, או שנקבר בכסותו, או בארון של עץ או של מתכת (שעשויה להחליד) – אין לו רקב (שהרי נתערבבו בו דברים נוספים). ולא אמרו רקב אלא

אסור ביין קדוש וְהִבְדֵּלָהּ, שאִינוֹ אֶלָּא מִדְּבָרֵי סוּפְרִים.

יב. וְכִיצַד הוּא מֵתָר בְּטַמְאָת מֵת מִצֹּה? הִיָּה מִהֲלֵף בְּדֶרֶךְ, וּפְגַע בְּמֵת שְׂאִין שֶׁם מִי שִׁיקְבְּרָנוּ – הָרִי זֶה מִטַּמֵּא לוֹ, וְקוֹבְרוֹ. וְדְבָרִים אֵלוֹ, דְּבָרֵי קִבְלָהּ (ממשה) הֵן.

יג. נִזִּיר וְכֵהֵן שֶׁפָּגְעוּ בְּמֵת מִצֹּה – יִטְמֵא נִזִּיר, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא סוּתֵר הֵימָּיִם הָרֵאשׁוֹנִים וּמִבֵּיא קֶרֶבֶן טַמְאָה, וְאֵל יִטְמֵא כַּהֵן; שִׁזָּה – קִדְשָׁתוֹ קִדְשַׁת שְׂעָה, וְאִפְלוּ הִיָּה נִזִּיר עוֹלָם; וְהִכְהֵן – קִדְשָׁתוֹ קִדְשַׁת עוֹלָם.

יד. פָּגְעוּ בּוֹ שְׁנֵי נִזִּירִים, אֶחָד נִזִּיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְאֶחָד נִזִּיר מֵאָה יוֹם – יִטְמֵא נִזִּיר שְׁלֹשִׁים יוֹם. הִיָּה אֶחָד נִזִּיר עוֹלָם, וְהַשְּׁנִי נִזִּיר לְזָמַן קָצוּב – יִטְמֵא הַנִּזִּיר לְזָמַן קָצוּב; שֶׁנִּזִּיר עוֹלָם, קִדְשָׁתוֹ חֲמוּרָה מְזָה.

טו. וְכִיצַד הוּא מֵתָר בְּתַגְלַחַת מִצֹּה? נִזִּיר שֶׁנִּצְטָרַע וְנִרְפָּא מִצָּרְעָתוֹ בְּתוֹךְ יְמֵי נִזִּירוּת – הָרִי זֶה מְגַלַּח כָּל שְׂעָרוֹ; שֶׁהָרִי תַגְלַחְתּוֹ מִצֹּת עֲשָׂה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִצְרַע³³: "וְגִלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ" וְגו', וְכָל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא עֲשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה – אִם יָכוֹל אֵתָּה לְקַיֵּם אֶת שְׁנֵיהֶם, מוֹטָב; וְאִם לֹא, יְבֹא עֲשָׂה וְיִדְחָה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה.

וְהֵלֵא נִזִּיר שֶׁגִּלַּח בִּימֵי נִזְרוֹ עוֹבֵר עַל לֹא תַעֲשֶׂה וְעֲשָׂה, שֶׁנֶּאֱמַר³⁴: "קִדְוֹשׁ יִהְיֶה, גִּדְל פֶּרַע שְׂעַר רֵאשׁוֹ" – וּבְכָל מְקוֹם אֵין עֲשֶׂה דוֹחָה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעֲשָׂה וְעֲשָׂה שְׁפָמוֹתוֹ; וְלָמָּה דוֹחָה עֲשָׂה שֶׁל תַּגְלַחַת הַנִּגְעָה לְנִזִּירוּתוֹ? מִפְּנֵי שֶׁכָּבֵר נִטְמָא הַנִּזִּיר בְּצָרְעַת, וַיְמִי חִלוּטוֹ אֵין עוֹלִין לוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, וְהָרִי אֵינוֹ קִדְוֹשׁ בְּהֵן, וּבְטֵל הַעֲשָׂה מְאֵלִיו, וְלֹא נִשְׂאָר אֶלָּא לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהוּא "תַּעַר לֹא יַעֲבֵר עַל רֵאשׁוֹ"³⁵; וּלְפִיכָף • בָּא עֲשָׂה שֶׁל תַּגְלַחַת הַצָּרְעַת, וְדָחָה אוֹתוֹ.

345 שיעור 345
פרק אחד ליום

פְּרָק ח

א. תַּגְלַחַת טְהָרָה פִּיצַד הִיא? כְּשִׁיגְמַר הַנִּזִּיר

בְּמַגָּע וּבְמִשָּׂא וּבִאֲהָל, אוֹ שֶׁנִּטְמָא בְּגוֹלָל (=כִּיסוּי קִבְר הַמֵּת) אוֹ בְּדוּפֶק (יְצִידֵי הַקִּבְר) שֶׁהֵן מִטְמְאִין בְּמַגָּע וּבִאֲהָל, אוֹ שֶׁנִּטְמָא בְּאַבֵּר מִן הַחֵי אוֹ בְּאַבֵּר מִן הַמֵּת שְׂאִין עֲלֵיהֶן בְּשַׁר כְּרָאוּי – הָרִי זֶה אֵינוֹ סוּתֵר.

ז. אִף עַל פִּי שֶׁבְּכָל אֵלוֹ הוּא טַמֵּא טַמְאָת שְׂבָעָה, וּמִזָּה בְּשִׁלִּישֵׁי וּשְׁבִיעֵי – אֵינוֹ מְגַלַּח תַּגְלַחַת טַמְאָה, וְלֹא מִבֵּיא קֶרֶבְנוֹת, וְלֹא סוּתֵר אֶת הַקּוֹדֶמִין; אֲבָל כָּל יְמֵי הַטַּמְאָה אֵין עוֹלִין לוֹ מִמְּנַן יְמֵי נִזִּירוּתוֹ.

ח. נִגְעָה • בִּאֲהָל הַמֵּת, אוֹ בְּכָלִים הַנוֹגְעִים בְּמֵת – אֵינוֹ מִזָּה בְּשִׁלִּישֵׁי וּשְׁבִיעֵי. וְיִרְאָה לִי, שִׁזָּה דִּין הַמֵּיחָד בְּנִזִּיר; אֲבָל כָּל אֶדָם שֶׁנִּטְמָא בְּכָלִים טַמְאָת שְׂבָעָה, יִזָּה בְּשִׁלִּישֵׁי וּשְׁבִיעֵי, כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאָר בְּהִלְכוֹת טַמְאָת מֵת. וְכֵן יִרְאָה לִי, שִׁזָּה שֶׁאֵינוֹ מִזָּה בְּשִׁלִּישֵׁי וּשְׁבִיעֵי אִם נִגְעָה בְּכָלִים, כְּדִי שֶׁיַּעֲלוּ לוֹ יְמֵי טַמְאָתוֹ בְּכָלִים מִמְּנַן יְמֵי נִזִּירוּתוֹ.

ט. נִזִּיר שֶׁנִּצְטָרַע וְהִחְלִט (טומואה) – כָּל יְמֵי חִלוּטוֹ וְשְׂבַעַת יְמֵי סוּפְרוֹ שֶׁסּוּפֵר אַחַר שִׁיטְהָר מִצָּרְעָתוֹ בֵּין תַּגְלַחַת רֵאשׁוֹנָה לְשֵׁנִיָּה, אֵין עוֹלִין לוֹ מִימֵי נִזִּירוּתוֹ; אֲבָל יְמֵי הַסֵּגֵר (שלפני שהוחלט דינו), עוֹלִין לוֹ. וְכֵן אִם זָב בְּשַׁרוֹ, בֵּין אִישׁ בֵּין אִשָּׁה – כָּל יְמֵי זִיבְתָן עוֹלִין לָהֶן, אִף עַל פִּי שֶׁהֵן טַמְאִין. וְדָבָר זֶה, הִלְכָה לְמִשָּׂה מִסִּינֵי הוּא.

י. אֵין צְרִיף לֹמֵר, שֶׁאִם נִטְמָא הַנִּזִּיר בְּשִׂאָר טַמְאוֹת – שְׁיִמֵי טַמְאָתוֹ עוֹלִין לוֹ, וְאֵינוֹ סוּתֵר כְּלוּם; נִטְמָא בְּמֵת בְּתוֹךְ יְמֵי צָרְעָתוֹ – סוּתֵר אֶת כָּל הַקּוֹדֶמִין, שֶׁהָרִי בְּנִזִּירוּתוֹ הוּא עוֹמֵד, וְאִף עַל פִּי שֶׁהוּא טַמֵּא.

יא. הַנִּזִּיר מֵתָר בְּטַמְאָת מֵת מִצֹּה, וּבְתַגְלַחַת מִצֹּה; וְאִסוּר בֵּינֵן מִצֹּה, כְּבֵינֵן הָרְשׁוֹת. כִּיצַד? מִי שֶׁנִּשְׂבַּע שִׁישְׁתָּה הַיּוֹם יֵין, שֶׁהָרִי מִצֹּה עֲלָיו לְשִׁתּוֹת, וְאַחַר כֵּף נִדַּר בְּנִזִּיר – חָלָה נִזִּירוּת עַל הַשְּׂבוּעָה, וְאִסוּר בֵּינֵן; וְאֵין צְרִיף לֹמֵר שֶׁהוּא

— אין התגלחת מעכבת, אלא שותה ומטמא לערב; שמשזרק עליו אחד מן הדמים — התר, אף על פי שלא נתן על כפיו ולא הניף; שפך דברים אלו, למצוה ולא לעכב.

ו. אף על פי שאין התגלחת מעכבת עליו, מצוה לגלח אפלו לאחר זמן מרבה; ונזיר שגלח שלא בתער, או שגלח ושייר שתי שערות — לא עשה פלוס, ולא קיים מצות גלוח, בין נזיר טהור, בין נזיר טמא.

ז. גלח והניח שתי שערות, וצמח ראשו פלו, וחרו וגלחו פלו עם אותן שתי השערות, ואין שגלח אחת ונשארה אחת — הרי זה קיים מצות גלוח; ונשרה אחת וגלח אחת — אין כאן מצות גלוח.

ח. גלח על השלמים (שהקריבם ראשונים), ונמצא פסול (הקרבן) — תגלחתו פסולה, וזבחי לא עלו לו; גלח על החטאת, ונמצאת שנשחטה שלא לשם חטאת, ואחר כך הביא השלמים והעולה, וקרבן כמצותן — תגלחתו פסולה, וזבחי לא עלו לו. **ט.** גלח על העולה ועל השלמים, ונשחטו שלא לשמן, ואחר כך הביא קרבנות אחרות להקריבן לשמן — תגלחתו פסולה, וזבחי לא עלו לו. **י.** גלח על שלשתן, ונמצא אחד מהן פשר — תגלחתו כשרה, וביא שאר הזבחים ויקרבו כהלכתן.

יא. כל מקום שאמרנו 'תגלחתו פסולה' — הרי הוא כמי שנתגלח בתוך ימי נזירותו, שהוא סותר שלשים יום כמו שבארנו; ונמצא מונה שלשים יום אחר התגלחת הפסולה, ומביא קרבנותיו.

יב. שלמי נזיר ששחטן שלא כמצותן (שלא לשם או שלא היה בו שתי שנים) — כשרין (וכשמי נדבה), ואין עולין לבצעלים לשם חובה; ונאכלין ליום אחד, ואין טעונין לחם, ולא (מצות תנופה ב) מתנות (חזק ושוק), ולא זרוע.

יג. שלש בהמות האלו, והלחם הבא עמָן

ימי נזירותו, מביא שלש בהמות — כבש לעולה, וכבשה לחטאת, ואיל לשלמים; הביא שלשתן ולא פָּרַש (איזו בהמה לאיזה קרבן) — הראויה לחטאת תקרב חטאת, והראויה לשלמים שלמים, והראויה לעולה עולה.

ומביא עם איל השלמים, ששה עשרונות (האיפה — שם מידה) ושני שלישי עשרון סלת — אופה מהן עֶשְׂרִים חלה, עֶשֶׂר חלות (ובוללות בשמן לפני אפיתן) ועשרה קיקי מצות ומשוחים בשמן לאחר אפיתן; ומושח העֶשְׂרִים ברכיעית שמן. ושעור זה, הלכה למשה מסיני. ומביא העֶשְׂרִים בכלי אחד.

ב. ושוחט החטאת תחלה, ואחר כך העולה, ואחר כך השלמים, ואחר כך מגלח; ואם גלח אחר ששחט החטאת או העולה, יצא. ומבשל השלמים, או שולקן (=בישול ממושך). ולוקח מן הרטב של זבחי השלמים, ונותן על השער, ואחר כך משליכו לאש תחת דוד (=סיר) השלמים; ואם השליכו תחת החטאת, יצא.

ג. והיכן מגלח שערו? בעזרת הנשים, בלשפת הנזירים שהיתה שם בקרן מזרחית דרומית; ושם מבשלין את שלמיהן, ומשליכין שערן לאש. ואם גלח במדינה (=מחוץ למקדש), יצא. ובין שגלח במדינה, בין שגלח במקדש — הוא משליף שערו תחת הדוד; ואינו מגלח עד שיהיה פתח העזרה פתוח, שנאמר³⁶: "פתח אהל מועד" — לא שגלח כנגד הפתח, שזה בזיון מקדש הוא.

ד. ואחר כך נוטל הכהן את הזרוע בשלה מן האיל, וחלת מצה אחת מן הסל, ורקיק אחד, ונותנן על כפי הנזיר או הנזירה, ומניפן ויחד עמו. ואחר כך התר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים.

ה. נזיר ממרט (=מקרח), אינו צריך להעביר תער; ואף על פי שאין לו שער, או שאין לו כפים — הרי זה מקריב קרבנותיו, וישתה וישטמא. ואם הביא קרבנותיו, ולא גלח ראשו

וכן אם הפרישן האב לקרבן טהרה, אין הבן מגלח עליהן תגלחת טמאה; שדברים אלו ספק הן. ואם הביא זבחי, לא עלו לו.

יח. האומר: 'הרי עלי לגלח נזיר' – חיב להביא קרבנות תגלחת טהרה, ומקריבן על ידי איזה נזיר שירצה. אומר: • 'הרי עלי חצי קרבנות נזיר', או אם אומר: 'הרי עלי לגלח חצי נזיר' – חרי זה מביא חצי הקרבנות לאיזה נזיר שירצה, ואותו נזיר משלים קרבנותיו משלו; אבל אם אומר: 'הרי עלי קרבנות חצי נזיר' – חרי זה מביא קרבנות נזיר שלם, שאין לנו חצי נזירות.

יט. האומר: 'הריני נזיר, ועלי לגלח נזיר', ושמע חברו ואמר: 'ואני' – חרי חברו נזיר, ואינו חיב לגלח נזיר אחר; שהרי לא התפס עצמו אלא בנזירות. ואם אומר: 'ואני, ועלי לגלח נזיר', חרי זה חיב. אם היו פקחין, כל אחד מהן מביא קרבנותיו על ידי חברו; ואם לא עשו כן, חביבין לגלח נזירים אחרים.

כ. האומר: 'הרי עלי לגלח חצי נזיר', ושמע חברו ואמר: 'ואני, ועלי לגלח חצי נזיר' – זה מביא חצי קרבנותיו של זה, וזה מביא חצי קרבנותיו של זה, וכל אחד מהן משלים קרבנותיו, אם היו פקחין; ואם לאו, זה מביא חצי קרבנות לאיזה נזיר שירצה, וזה מביא חצי קרבנות לאיזה נזיר שירצה.

– הכל מן החלין וזא מחסר מעשר שני, כשאר נדרי הקדש, כמו שיתבאר במקומו. **יד.** האומר: 'הריני נזיר, על מנת שאגלח ממעות מעשר שני' – חרי זה נזיר, ואינו מביא קרבנותיו מן המעשר, אלא מן החלין.

טו. האיש שנזר בנזיר – יש לו להביא קרבנות אביו לעצמו, ומגלח עליהן; ואין האשה מגלחת על קרבנות אביה; ודבר זה, הלכה מפי הקבלה הוא. כיצד? מי שהיה אביו נזיר, והפריש מעות לקנות בהן קרבנותיו, ומת והניח המעות הסתומין, ואמר אחר מות אביו: 'הריני נזיר על מנת שאביא קרבנותי במעות שהפריש אבי לקרבנותיו' – חרי זה מביא מהן קרבנותיו.

וכן אם הנה הוא ואביו נזירים, והפריש אביו מעות סתומין, ומת האב, ואמר הבן אחר מות אביו: 'הריני מגלח על מעות אבי' – חרי זה מביא קרבנותיו מהן; אבל אם לא אומר, יפלו המעות לנדבה.

מת האב והניח בנים רבים – חולקין המעות הסתומין, מפני שהיא גרשה להן; וגש לכל אחד מהן לגלח על חלקו. והבכור נוטל בהן פי שנים. **טז.** בין שהנה האב נזיר עולם וסב נזיר זמן קצוב, בין שהנה האב נזיר זמן קצוב והבן נזיר עולם – חרי זה מגלח ומביא קרבנותיו ממעות נזירות אביו.

יז. הפריש אביו מעות להביא בהן קרבנות טמאה ומת, אין הבן מביא בהן קרבן טהרה;

שיעור רמב"ם מסלול פרק אחד ליום מתוך משנה תורה השלם מהדורת בלכתך בדרך

הַלְבוּת

כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַעֹבְדִים בוֹ

שיעור קנב
ג פרקים ליום

פֶּרֶק ו

שיעור 454
פרק אחד ליום

א. אי אֶפְשֶׁר שִׁיְהִי קָרְבָנוּ שֶׁל אָדָם קָרֵב, והוא אינו עומד על גִּבּוֹ [1=יד]; וקָרְבָנוֹת הַצְּבוּר, הֵן קָרְבָן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִי אֶפְשֶׁר שִׁיְהִי כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִין בְּעֶזְרָה בְּשַׁעַת קָרְבָן. לְפִיכֵן תִּקְנֶנוּ נְבִיאִים הָרַאשׁוֹנִים, שִׁיְכַרְרוּ מִיִּשְׂרָאֵל כְּשָׂרִים וְיִרְאֵי חַטָּא, יְהִי שְׁלוּחֵי כָּל יִשְׂרָאֵל לְעַמֵּד עַל הַקָּרְבָנוֹת; וְהֵן הַנִּקְרָאִין 'אֲנָשֵׁי מַעֲמֵד'.

וְחִלְקוּ אוֹתָם עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַת מַעֲמָדוֹת, כַּמִּנְיָן מִשְׁמֵרוֹת כְּהֵנָה וְלוֹיָהּ. וְעַל כָּל מַעֲמֵד וּמַעֲמֵד, אֶחָד מֵהֶם מְמַנֶּה עַל כָּלֵם; וְהוּא הַנִּקְרָא 'רֹאשׁ הַמַּעֲמָד'.

ב. בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת, מִתְקַבְּצִין אֲנָשֵׁי מַעֲמֵד שֶׁל אוֹתָהּ שַׁבַּת; מִי שֶׁהָיָה מֵהֵן בִּירוּשָׁלַיִם אוֹ קְרוֹב לָהּ, נִכְנָסִין לַמִּקְדָּשׁ עִם מִשְׁמֵר כְּהֵנָה וְלוֹיָהּ שֶׁל אוֹתָהּ שַׁבַּת; וְהִרְחֹקִים שֶׁל אוֹתוֹ מַעֲמֵד, בִּינוֹן שֶׁהֵגִיעַ מַעֲמֵד שְׁלֵהֵן, הָיָה מִתְקַבְּצִין לְבֵית הַכְּנֹסֶת שֶׁבְּמִקְוָמָן.

ג. וּמָה הֵן עוֹשִׂין אֵלּוּ שִׁמְתִּיקֵי קָרְבָן, בֵּין בִּירוּשָׁלַיִם בֵּין בְּבֵתֵי כְּנָסִיּוֹת? מִתְעַנִּין בְּשָׁנֵי שַׁבַּת שְׁלֵהֵן, וּבְשָׁלִישֵׁי וּבְרַב־עֵי וּבְחַמִּישֵׁי. אֲבָל בְּעֶרְב שַׁבַּת לֹא הָיָה מִתְעַנִּין, מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבַּת; וּבְאֶחָד בְּשַׁבַּת אֵינָן מִתְעַנִּין, כְּדִי שְׁלֹא יֵצְאוּ מֵעֵנַג שַׁבַּת לְצוּם.

ד. וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִשַּׁבַּת שֶׁהִיא מַעֲמָדָן, מִתְפַּלְּלִין אַרְבַּע תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית וּמִנְחָה וְנֹעִילָה, וְעוֹד מוֹסִיפִין תְּפִלָּה אַחֲרַת בֵּין שַׁחֲרִית וּמִנְחָה, וְהִיא • יְתָרָה [1=פסוק] לְהֵן. וְנוֹשָׂאִין הַכְּהֵנִים כַּפִּיָּהֵן בַּמַּעֲמָד שֶׁלְּשָׁה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם – בְּשַׁחֲרִית, וּבְתַפְּלָה • זוֹ הַיְתָרָה, וּבְנֹעִילָה.

וְקוֹרְאִין בְּסֵפֶר תוֹרָה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, פְּעָמִים בְּכָל יוֹם: בְּשַׁחֲרִית, וּבְתַפְּלָה זוֹ הַיְתָרָה שְׁמוֹסִיפִין; אֲבָל בְּמִנְחָה לֹא הָיָה קוֹרְאִין בְּסֵפֶר [תורה], אֲלָא עַל פֶּה, כְּקוֹרְאִין אֶת שְׁמֵעַ. וְלֹא הָיָה מִתְקַבְּצִין לְתַפְּלַת מִנְחָה בְּעֶרְב שַׁבַּת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן טְרוּדִין לְשַׁבַּת.

ה. וְקוֹבְעִין לְכָל תְּפִלָּה מֵאַרְבַּע תְּפִלוֹת אֵלּוּ, וְעַמִּידָתָן שֵׁם לְתַפְּלָה וְלְתַחֲנֶנָּה וּלְבִקְשָׁה וְלִקְרוֹת בַּתוֹרָה – נִקְרָא 'מַעֲמֵד'.

ו. וּבִמָּה הָיָה קוֹרְאִין? בַּמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית⁵² [שתי פרשיות לכל יום]. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן קוֹרְאִין "בְּרֵאשִׁית" וְ"יְהִי רְקִיעַ"; בְּשָׁנִי, "יְהִי רְקִיעַ" וְ"קָוֵי הַמַּיִם"; בְּשָׁלִישִׁי, "קָוֵי הַמַּיִם" וְ"יְהִי מְאוֹרוֹת"; בְּרַב־עֵי, "יְהִי מְאוֹרוֹת" וְ"יִשְׂרָצוּ"; בְּחַמִּישִׁי, "יִשְׂרָצוּ" וְ"תוֹצֵא הָאָרֶץ"; בְּשֵׁשִׁי, "תוֹצֵא הָאָרֶץ" וְ"וַיִּבְלֹו"⁵³. ז. פְּרִשָׁה גְּדוּלָּה [מתוך שתי הפרשיות היומיות] קוֹרְאִין אוֹתָהּ בְּשָׁנִים הַעֲשֻׂרִים [לתורה], וְקִטְנָה קוֹרְאִין אוֹתָהּ אֶחָד; וּשְׁתֵּי פְּרִשִׁיּוֹת שֶׁקוֹרְאִין שַׁחֲרִית – הֵם שְׁחֻזְרִין וְקוֹרְאִין אוֹתָן בְּתַפְּלָה הַשְּׁנִיָּה בְּסֵפֶר, וְחֻזְרִין וְקוֹרְאִין אוֹתָן עַל פֶּה בְּמִנְחָה.

ז. שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה – לֹא הָיָה אֲנָשֵׁי מַעֲמֵד עוֹשִׂין מַעֲמֵד בְּשַׁחֲרִית. וּבְכָל יוֹם שֵׁשִׁשׁ בּוֹ קָרְבָן מוֹסֵף – לֹא הָיָה בּוֹ מַעֲמֵד לֹא בְּתַפְּלָה שְׁנִיָּה שְׁלֵהֶם וְלֹא בְּמִנְחָה, אֲלָא בְּשַׁחֲרִית וּבְנֹעִילָה בְּלַבָּד. וְכָל יוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ קָרְבָן הַעֲצִים [1=באר בהמשך] – לֹא הָיָה בּוֹ מַעֲמֵד בְּנֹעִילָה, אֲלָא בְּשַׁחֲרִית וּבְתַפְּלָה • שְׁנִיָּה וּבְמִנְחָה.

ט. וּמָה הוּא קָרְבָן הַעֲצִים? זְמַן קְבוּעַ הָיָה לְמִשְׁפָּחוֹת לְצֵאת לְיַעֲרִים לְהִבְיֵא עֲצִים לְמַעֲרָכָה [1=מזבח], וְיוֹם שִׁיֵּגִיעַ לְבָנֵי מִשְׁפָּחָה זוֹ לְהִבְיֵא הַעֲצִים, מְקַרְבִּין עוֹלוֹת נְדָבָה; וְזֶה הוּא קָרְבָן הַעֲצִים. וְהָיָה לְהֵן כְּמוֹ יוֹם טוֹב, וְאֶסְוִרִין בּוֹ בְּסֵפֶד וְתַעֲנִית, וְאֶסְוִרִין בְּמִלְאָכָה.

השבת שלֵהֶן; וּבַחֲמִישֵׁי מִתְרִין מִפְּנֵי כְבוֹד
הַשַּׁבָּת. וּמִפְּנֵי מָה אָסְרוּ עֲלֵיהֶן לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס?
כְּדֵי שְׂלֵא יִכְנָסוּ לְמַעֲמָדָן כְּשֶׁהֵן מְגֻלִּין, אֶלֶּא
יִסְפְּרוּ וַיִּכְבְּסוּ מִקֶּדֶם.

י. אֶפְלוּ יִחִיד שֶׁהִתְגַּדַּב עֲצִים אוֹ גְזָרִים
לְמַעְרָכָה – אָסוּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּסִפּוֹד וּבַתְעֵנִית
וּבַעֲשִׂית מְלֶאכָה; וְדָבָר זֶה מִנְהָג.
יא. אֲנָשֵׁי מַעֲמָד אָסוּרִין מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס כָּל

שיעור רמב"ם מסלול ספר המצוות להרמב"ם

כמו שבארנו (לא תעשה צב). וכאלו אמר שעקר אסורו לא נסתלק ממנו בקלקולו. וממה שאתה צריך לדעת, שאסורי נזיר אלו מצטרפין כלן לכוזית ולוקה על כוזית מפלן.

המצוה הר"ח — האזהרה שהזהר הנזיר מלהטמא באהל המת, והוא אמרו: "ועל נפש מת לא יבא" (שם, ו). ובפרוש אמרו בגמרא (נזיר מב:): "קרא מלא דבך הכתוב "לא-יטמא", כשהוא אומר "לא יבא" להזהיר על הטמאה ולהזהיר על הביאה". ושם נתבאר שאם נכנס לאהל המת אחר שנטמא — אינו לוקה אלא אחת; ושם ארעו לו טמאה וביאה כאחת — חיב שתיים, כגון שונכנס, לאהל שיש שם גוסס וישב שם עד שמת אותו האדם שנמצא שנטמא וביא באהל המת כאחת. אבל אם נכנס לאהל המת כבר קדמה הטמאה לביאה (כי מיד עם הכנס חלק קטן ממנו, טרם שבא כולו — נטמא), כמו שנתבאר שם לפי הפללים המבארים באהלות. **המצוה הר"ז** — האזהרה שהזהר הנזיר מלהטמא למת, והוא אמרו: "לאביו ולאמו וגו' לא-יטמא" (שם, ז). ואם נטמא בטמאת מת, בין בטמאות שמגלח עליהן בין בטמאות שאינו מגלח עליהן — לוקה.

מצות לא תעשה רה. רו. רח. רז.

המצוה הר"ה — האזהרה שהזהר הנזיר מלאכול זרע ענבים, והוא אמרו: "מתרצנים ועד-זג לא יאכל" (במדבר ו, ג), ואם אכל מהם כוזית — לוקה.

המצוה הר"ו — האזהרה שהזהר הנזיר מלאכול קלפי הענבים, והוא אמרו: "ועד-זג לא יאכל", ואם אכל מהם כוזית — לוקה. והראיה שחמשה אלו, כלומר: זין וענבים וצמוקים וחרצן ונג כל-אחד מהם מצוה בפני עצמה היא — שהיא לוקה על כל-אחד ואחד מהם מלקות אחת. ולשון המשנה (נזיר ד:): "חיב על הזין ועל הענבים בפני עצמן ועל הזגין בפני עצמן ועל החרצנים בפני עצמן". ובפרוש אמרו בגמרא נזירות (לח:): "אכל ענבים לחים ויבשים תרצנים וזגין וסחט אשכול של ענבים ושתה — לוקה חמש". וכאשר חשבו שם (בגמרא) לקבוע שתנא זה תנא ושיר (שהתנא במשנה לא מנה את כל הלאוין שעובר, ושיר עור) ושהוא חיב מחמת שהוא נזיר, יתיר מחמש מלקיות אמרו (בגמרא): והא שיר לאו דלא יחל ולא אמרו: והא שיר חמץ? לפי שאינו חיב על הזין ועל החמץ שתיים, כי החמץ לא נאסר אלא מחמת עקרו שהוא הזין,